

átlépve a Dunát folytatta az útját É felé, egészen a Balti-tengerig. A Borostyánkő út a rábai átkelőhely előtt, Nádasd területén kettéágazott. A feltárás során a Borostyánkő út keleti ágának egy szakaszát volt lehetőségünk megkutatni. A keleti ág az elágazásnál ÉK-i irányba fordul, Katafa irányába. A kis erőd mellett elhaladva átlépi a Csörnőc-patakot, majd a Rábát. Ezután elhagyva Magyarszecsődöt, Egyházashollóst és Sorokpolányt érkezik meg D-ről Savariába.

A Borostyánkő út a Katafát Nádasddal összekötő dűlőt alatt és annak É-i oldalán helyezkedik el. A Borostyánkő út felett a humusz mindössze 10 cm vastagságban jelentkezett, de a dűlőtől mellett található bokrok és fák gyökerei erősen megbolygatták az alatta lévő 10 cm-t is, amely már a római út útsóderével erősen kevert volt. Sajnos a római utat két közműárok roncsolta, amelyeket az út D-i felébe ástak bele. Ezért az úttest pontos szélességét nehéz megállapítani, kb. 5–6 m között lehetett. A római út bogárhátíves úttesttel rendelkezett. Két oldalán árokra utaló nyomokat nem találtunk. Az útfelület közepén 50–60 cm vastagságban maradt meg a sóderreteg. Az úttest középső részén nagy szemű kavicsból álló, jól ledöngölt sóderreteg található; míg két oldalt finomszemcsés sóderretegek helyezkedtek el. Sajnos az eredeti római útfelület nem őrződött meg, a jelenlegi dűlőtől mellett található fák és bokrok gyökerei megsemmisítették. Így egykori keréknyomok megfigyelésére nem volt lehetőség. Az út szerkezetét két, a római útra merőleges kutatóárokkal vizsgáltuk meg. A jelenlegi dűlőúthoz képest a Borostyánkő út enyhén ÉNy-i irányba tart.

A feltárás során csak kevés leletanyag került elő. Kerámiát ugyan nem találtunk, de a szisztematikus fémkeresőzésnek köszönhetően említésre méltó fémleletek is kerültek elő. A fémek döntő többségét a vastárgyak teszik ki, amelyek között talán a vasszőgek mellett egyszerűbb kocsialkatrészek is megtalálhatóak. Az út felületéről előkerült egy bronz pénz is, de nagyon kopott állapotban. Korának megállapításához restaurálásra van szükség. A legszebb leletet egy igen jó állapotban előkerült bronz szíjbújtató képezi, amely a római út É-i oldalán került elő. A leletek a Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum Pásztor utcai raktárbázisában kerültek elhelyezésre.

Munkatársak: Nagy Gergely régész, Kenesei Ágnes régész-technikus, Czöndör János kiegészítő munkatárs és Lukács Gábor geodéta

MLADONICZKI RÉKA

240. Négyes határa (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) U

Terepbejárás folyt 2014. szeptember 29. és október 3. között a BORBAS (Borsod Plain Bronze Age Settlements) projekt keretében Borsodivánka, Nagyhalom (Marhajárás) (KÖH 16345) tell település környezetében, bronzkori szatelit települések azonosítása céljából. Ennek során Négyes település határában az alábbi új régészeti lelőhelyeket találtuk:

Alsó-Rákos 2. (KÖH 89305): A területen terepbejárásunk során a neolitikus alföldi vonaldíszes kerámia kultúrája intenzív leletanyagát gyűjtöttük. A lelőhely a *Horgas (KÖH 85401)* lelőhely fizikai folytatása a mai Rima mesterséges medre által attól leválasztva.⁵¹

Kerülő rét (KÖH 89307): Az egykori és a mai Rima meder által közrefogott kis szigeten a neolitikus alföldi vonaldíszes kerámia kultúrája időszak kerámiaját gyűjtöttük. A lelőhely egy történeti-földrajzi egységet képez a *Horgas (KÖH 85401)* és az *Alsó-Rákos 2. (KÖH 89305)* lelőhelyekkel.

Munkatársak: a Miskolci Egyetem hallgatói.

PUSZTAINÉ FISCHL KLÁRA

241. Négyes határa (GOP pályázat) (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ó, U, R, B, Sza

A Gazdasági Operatív Program keretében zajló Szélessávú körzethálózati fejlesztések tárgyában megvalósítandó GOP-3.1.2-12-2012-0018 azonosító számú pályázat részeként kiépítendő optikai kábel projekthez végzett a Herman Ottó Múzeum előzetes régészeti dokumentáció készítéséhez kapcsolódó terepbejárás 2014. szeptember 18. és október 2. között Borsod-Abaúj-Zemplén megye DNy-i részén. Ennek során Négyes település határában az alábbi régészeti lelőhelyeket jártuk be:

Alsó-rákos (KÖH 87747): A lelőhely Borsodivánkától 1,2 km-re K-re, a Csincse-patakról 600 m-re Ny-ra helyezkedik el, a közúttól 50 m-re D-re. A terület mezőgazdasági művelés alatt áll; a bejárásakor frissen szántott és tárcsázott volt, mely jó látási viszonyokat biztosított. 95×60 m-es területen szórványosan gyűjtöttünk neolitikus kerámiatöredékeket és állatcsontot.

Felső-rákos I. (KÖH 87753): A lelőhely Négyestől 1,2 km-re Ny-ra, a Csincse-patak jobb teraszán, attól 300 m-re, a közút mellett, attól É-ra helyezkedik el. A terület mezőgazdasági művelés alatt áll; a bejárásakor frissen tárcsázott búzatarló borította, mely közepes látási viszonyokat biztosított. 160×80 m-es területen szórványosan őskori kerámiatöredékeket gyűjtöttünk.

Felső-rákos II. (KÖH 87755): A lelőhely Borsodivánkától 1,2 km-re K-re, Négyestől 1,6 km-re Ny-ra, a közúttól 5 m-re É-ra, egy holtmeder D-i partján, illetve a Csincse-patak jobb teraszán, attól 700 m-re helyezkedik el. A terület mezőgazdasági művelés alatt áll; a bejárásakor frissen szántott és tárcsázott volt, mely jó látási viszonyokat biztosított. 180×120 m-es területen nagy intenzitással jelentkező rézkori és római kori (szarmata) kerámiatöredékeket (142 db) és pattintott kőeszközöket (7 db) gyűjtöttünk.

Gátórház (KÖH 87759): A lelőhely Négyestől Ny-ra, a közút É-i oldalánál, a gátórházzal szemben, a Csincse-patak bal teraszán, attól 150 m-re helyezkedik el. A terület mezőgazdasági művelés alatt áll; a bejárásakor frissen szántott és tárcsázott volt, mely jó látási viszonyokat biztosított. 150×110 m-es területen gyenge intenzitással jelentkező rézkori és bronzkori kerámiatöredékeket (8 db) gyűjtöttünk.

Szigethát (KÖH 81007): A már korábban is ismert lelőhely Négyestől 500 m-re Ny-ra, a közút É-i oldala mentén, a Csincse-patak jobb teraszán, egy környezetéből markánsan kiemelkedő ÉNy–DK irányú dombhát DK-i végén helyezkedik el. A terület mezőgazdasági művelés alatt áll; a bejárásakor frissen tárcsázott volt, mely jó látási viszonyokat biztosított. 140×120 m-es területen szórványosan gyűjtöttünk rézkori kerámiatöredékeket. A lelőhelyről a korábbi bejárások alkalmával őskori, középső bronzkori, római kori (szarmata), Árpád-kori és középkori leletek is előkerültek.

Munkatársak: Fekete László, Csengeri Piroska, Simon József, Galkó József, Toronya Zsolt, Gregóczi Gergő és Nagy S. József.

TÓTH KRISZTIÁN

51 A Közhiteles Nyilvántartásban az utóbbi néven és azonosítószámon található meg a lelőhely.